

Nyt fra EU-statsstøtteren 2017

Preben Pettersson, statsstøttechef, Erhvervsministeriet

Rass Holdgaard, partner, advokat, Kammeradvokaten

Claus Peter Hansen, chefkonsulent, Skatteministeriet

Dansk Forening for Europaret

28. november 2017

Program

› **14.30-15.00:** Registrering og kaffe

15.00-15.05: Velkommen v/ Ulla Neergard, formand for Dansk Forening for Europaret

15.05-15.50: Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles v/statsstøttechef Preben Sandberg Petterson, Erhvervsministeriet

15.50-16.20: Praksis del 1: Generelle tendenser i EU-domstolenes og Kommissionens nyere statsstøttepraksis v/advokat Rass Holdgaard, Kammeradvokaten og chefkonsulent Claus Peter Hansen, Skatteministeriet

16.20-16.45: Kaffepause

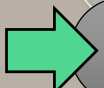
16.45-17.45: Praksis del 2: Centrale domme og afgørelser fra EU-domstolene og Kommissionen det seneste år v/advokat Rass Holdgaard, Kammeradvokaten og chefkonsulent Claus Peter Hansen, Skatteministeriet

17.45-18.00: Spørgsmål og afrunding

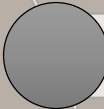
18.00-19.00: Let servering

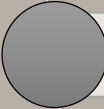
Overblik

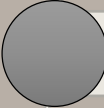
Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles

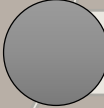
Overblik over praksis siden sidst

Statsstøttebegrebet

Forenelig støtte

Processuelle spørgsmål

Nogle tendenser

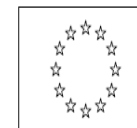
Nyt fra den statsstøttepolitiske front i 2017 Universet udvider sig – udvidelse af statsstøttereglernes anvendelsesområde.

Status for statsstøttereformen
Nyt om statsstøtte og offentlig finansiering af infrastruktur
De nye gruppefritagelsesregler
Statsstøtte og Turisme
Nyt om Deminimisforordningen

Statsstøttereformens afslutning

- › SAM (State Aid Modernisation) blev afsluttet (maj 2012-maj 2016)
 - › Konkurrence, vækst, beskæftigelse, grøn omstilling og budgetdisciplin – især gennem fremme af investeringer
 - › Revision af statsstøtteprocedurerne i procedureforordningen
 - › Statsstøttereformen 2 rådeordninger og 35 kommissionens retsakter revideret, bl.a. GBER.
 - › Finalen: Statsstøttebegrebsmeddelelsen - Udvidet og præciseret statsstøttebegreb - Kodificering af kommissions- og retspraksis

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 8.5.2012
COM(2012) 209 final

MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET

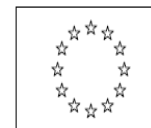
Modernisering af EU's statsstøttepolitik

(EØS-relevant tekst)

Statsstøttereformens afslutning

Og hvad så nu?

- Decentralisering af kompetence til de nationale myndigheder
 - I højere grad op til stat, regioner, kommuner og offentlige virksomheder der skal håndhæve statsstøttereglerne efter GBER, deminimis forordningen og statsstøtregistret
- Kommissionens fokus skal være på de ”store” konkurrenceforvridende sager med
- Kommissionens håb, at GBER vil kunne omfatte 90% af alle støtteordninger på sigt. Derudover de minimis.
- EU-Kommissionen pro-aktive statsstøtteindsats mod konkurrence forvridende skattepraksis

EUROPA-KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 8.5.2012
COM(2012) 209 final

**MEDDELELSE FRA KOMMISSIONEN TIL EUROPA-PARLAMENTET, RÅDET,
DET EUROPÆISKE ØKONOMISKE OG SOCIALE UDVALG OG
REGIONSUDVALGET**

Modernisering af EU's statsstøttepolitik

(EOS-relevant tekst)

Kommissionens statsstøttemeddelelse Vovede budskaber

- › Begrebet Økonomisk aktivitet kodificeres
- › Offentlig finansiering af kommercielt drevet infrastruktur kan udgøre statsstøtte og
- › Risiko for statsstøtte ved offentlige infrastrukturprojekter, hvis infrastrukturen konkurrerer med lignende infrastruktur.
- › Det defineres, hvornår offentlig finansiering af Kultur (og sport) falder uden for statsstøttebegrebet.
- › Offentlige investeringer i økonomiske aktiviteter af ren lokal karakter falder uden for statsstøttebegrebet.
- › Statsstøttereglernes anvendelse på Skatteområdet – og Kommissionens nyere praksis
- › Korrekt anvendelse af udbudsreglerne vil fjerne risikoen for statsstøtte i forbindelse med offentlige indkøb.

19.7.2016	DA	Den Europæiske Unions Tidende	C 262/1
IV			
(Oplysninger)			
OPLYSNINGER FRA DEN EUROPÆISKE UNIONS INSTITUTIONER, ORGANE, KONTORER OG AGENTURER			
EUROPA-KOMMISSIONEN			
Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde			
(2016/C 262/01)			
INDHOLDSFORTEGNELSE			
			Side
1.	INDLEDNING		3
2.	BEGREBERNE VIRKSOMHED OG ØKONOMISK AKTIVITET		3
2.1.	Generelle principper		3
2.2.	Udøvelse af offentlig myndighed		5
2.3.	Social sikring		6
2.4.	Sundhedstjenester		7
2.5.	Uddannelses- og forskningsaktiviteter		7
2.6.	Kultur og bevarelse af kulturarven, herunder naturbeskyttelse		8
3.	STATENS ROLLE		9
3.1.	Tilregnelser til staten		9
3.1.1.	Grundlag for tilregnelser		10
3.1.2.	Tilregnelser og forpligtelser efter EU-retten		11
3.2.	Statsmidler		11
3.2.1.	Generelle principper		11
3.2.2.	Kontrollerende indflydelse på midlerne		13
3.2.3.	Statens involvering i omfordeling mellem private virksomheder		14
4.	FORDEL		15

Nye Kontrol muligheder – det nye sort

Gennemsigtighed - Statsstøtteregister per 1. juli 2016

- Individuel støttetildeling over 500.000 EUR
- Online offentlig tilgængelig nationalt register
- Oplysninger om støtteordningen samt støttemodtager
- Konkurrentkontrol
- ERST

Evaluerings af store ordninger

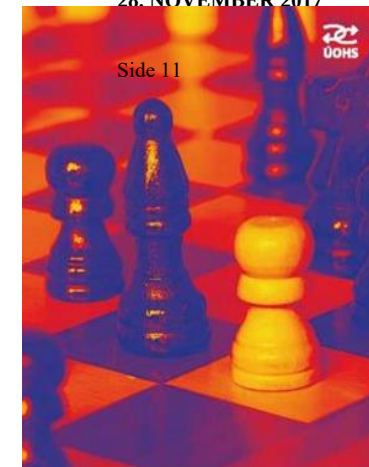
- › Gennemsnitligt årligt budget over €150 m. for visse støttetyper: (Kommissionens meddelelse om evaluering af 28.5.2014 SWD(2014) 179)

Styrket samarbejde og videndeling i EU og DK

- › EU state aid compliance group 4 – 5 gange årligt – best practice
- › 2 gange årligt High level møde med Kommissæren
- › Kommissionens multilaterale konsultationer og møder
- › State aid Wiki
- › State Aid weekly
- › www.dgcompetition.eu.int
- › DK statsstøttenetværk i centraladministrationen, KL, DR
- › Det rådgivende statsstøtteudvalg
- › Statsstøttehåndbogen – Checklisten
- › www.evm.dk/arbejdsområder/statsstøtte - PSA@evm.dk

Ny praksis for vurdering af statsstøtte i forbindelse med offentlig finansiering af infrastruktur.

Hvilke typer Infrastruktur er udfordret

- › Faste forbindelser, broer, tunneller og motorveje
- › Lufthavne og havne
- › Kollektiv transport – busdrift, metro
- › Offentlige forsyningsanlæg – Fjernvarme, elforsyning, affaldshåndtering, forbrændingsanlæg
- › Vandforsyning og vandaflledning
- › Kultur og idrætsanlæg
- › Bredbånd og mobilnet
- › Uafhængigt af ejerskab og drift

Traktatens artikel 107 stk. 1

- › ” Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af 1) statsmidler under enhver tænkelig form, og som 2) fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at 3) begunstige 4) visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den 5) påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne.”
- › 1. Ydes ved hjælp af statsmidler
- › 2. Tildeler virksomheden
- › 3. En fordel
- › 3. Er selektiv (visse virksomheder eller produktioner)
- › 4. Forvrider eller truer med at forvride konkurrencen
- › 5. Har effekt på samhandelen

Virksomhedsbegrebet*

Økonomisk aktivitet

- Deltagelse på et marked – afsætning af varer / tjenesteydelser
- Betaling = fulde omkostninger (+ profit)
- Kapitaliseringsprincippet

Infrastruktur ++
Markedsudvikling...

Ikke Økonomisk aktivitet

Offentlig myndighed – Retssystem, militær, politi, lovgivning
Solidaritets princippet – sundhed, social servicesektor, uddannelse

* General attourney in the Fenin case C-205/03, C41/90 C-159/91, C-160/91C-67/96, C157/99,2006/C323/01, N216/05,
Eurocontrol judgement C-364/92.

Statsstøtte- og Infrastruktur

- › Det er generelt blevet antaget i konkurrenceretten og statsstøttepraksis at offentlig finansiering af infrastruktur ikke udgør finansiering af økonomisk aktivitet – virksomheder og dermed statsstøtte.
- › Forudsætningen er at anvendelsen af infrastrukturen er åben for offentlig anvendelse baseret på lige adgang på objektive betingelser
- › 1994 retningslinjerne om lufthavnsstøtte: Infrastruktur er et offentligt gode og en generel almenyttig service
- › Først med sagen om Aéroports de Paris vs. Kommissionen (T-128/98): ændrede på dette og indebar differentiering mellem det at etablere en lufthavns infrastruktur og det at drive en lufthavn (dom i 2000)
- › Infrastruktur > forskelligt fra < at drive en (luft)havn = økonomisk aktivitet
- › Altså fra dette tidspunkt kunne driften af en lufthavn indebære statsstøtte.

Statsstøtte og Infrastruktur

- › Leipzig Halle afgørelsen og dommen (T-443/08 og T-455/08) betød at alt infrastruktur, der er offentligt finansieret og som udnyttes kommercielt/økonomisk betragtes som en del af økonomisk aktivitet og må statsstøttetestes. Dette gælder etableringen af infrastrukturen, driften og brugen
- › Dette betyder på den anden side, at kun offentligt finansieret infrastruktur som etableres i den generelle offentligheds interesse og ikke anvendes kommercielt i princippet er undtaget fra statsstøttereglernes anvendelsesområde.
- › Dette bekræftes af Kommissionens seneste praksis – Afgørelse om Øresundsbroen, Multiarenaen i København , og delvist i afgørelsen i sagen om statslig garanti til finansiering af Femern bælt forbindelse
- › Dette betyder at vi har en udfordring med infrastrukturen i EU/Danmark uafhængigt af om den er offentligt eller private ejet – i det omfang der udøves økonomisk aktivitet

Statsstøtte og infrastruktur

- Etablering og drift af infrastruktur *kan udgøre en virksomhed der bedriver økonomisk aktivitet*
- Principperne kan udstrækkes til andre områder end lufthavne → fx havne, forsyningsvirksomhed: el, gas, varme, vand, affald og offentlig kollektiv transport, broer, tunneler, motorveje, kulturinstitutioner og idrætsfaciliteter, stadions

Øresundsforbindelsen

- Øresundsforbindelsen blev projekteret og finansieret I 1992 – åbnede i 2000
- Uafhængigt statsejet aktieselskab – Øresundskonsortiet – ejet af den danske og svenske stat

Finansiering baseret på statsgarantier – AAA rating – pris ca. 2,25 mia. EUR

Tilbagebetaling af lån baseret på brugerbetaling over 25 – 30 år

- I 1995 skrev Kommissionen til DK at statsgarantien ikke indebar statsstøtte, da der var tale om investering I et offentligt gode / aktiv der kom samfundsøkonomien til gode og ikke særlige virksomheder – laveste omkostninger for samfundsøkonomien
- 2013 klage over statsstøtte fra Scandlines færgeselskab – submarkedsgebyrer for at krydse broen på grund af lave finansielle omkostninger på grund af garanti
- Særligt skatteregime – afskrivninger og tab kunne fremføres
- Øresundskonsortiet bedrev økonomisk aktivitet
- Kommissions beslutning af 15. 10. 2014: Ingen indvendinger mod de danske skatteordninger og garantier – forenelig statsstøtte jf. TEUF art. 107, stk. 3 litra B. Støtte til vej og jernbane udgør ikke statsstøtte – den svenske støtte er eksisterende støtte. Projekt af fælles europæiske interesse.
- Scandlines har indbragt sagen for EU domstolen I Luxembourg

Femern Bælt forbindelsen

Statslige garantier for lån til projektet 5,5 mia. EUR – tilbagebetaling over 55 år – brugerbetaling

Kommissionen tager ikke stilling til om Femern bælt forbindelsen/konsortiet er omfattet af virksomhedsbegrebet og om offentlig finansiering udgør statsstøtte, men

Kommissionen: Fritaget under TEUF artikel 107(3) b – projekt af fælleseuropæisk interesse

- Vejanlæg: Til rådighed for alle brugere, mod betaling, og kommer hele befolkningen til gode → Forenelig statsstøtte
- Jernbanenet: Forvaltes og drives på et nationalt, geografisk lukket og adskilt marked, hvor der ikke er nogen konkurrence → ikke økonomisk aktivitet
- Den faste forbindelse: *"På den anden side konkurrerer de tjenester, Femern A/S udbyder, med tjenester udbudt af private virksomheder, især færgerederier, og i den finansielle analyse forudsættes afgifterne fastsat med udgangspunkt i færgeoverfartspriserne (...). Det tyder på, at Femern A/S udnytter den faste forbindelse kommercielt ved at udbyde tjenester på et marked og dermed kunne anses for at udøve en økonomisk aktivitet."*

Appelleret T-630/15 Scandlines mod Kommissionen

Statsstøtte og infrastruktur

- Kommissionens meddelelse om **statsstøttebegrebet 2016**: Offentligt finansieret infrastruktur som etableres i den generelle offentligheds interesse og ikke anvendes kommercielt er i princippet er undtaget fra statsstøttereglernes anvendelsesområde.
- Kommissionens analytical Grids – jf. analytical Grids" on the application of State aid rules to the public financing of infrastructure projects.
http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/intro_grid_en.pdf
- Støtte til naturlige eller legale monopoler vil ikke påvirke konkurrencen / samhandlen, hvis:
 - Der ikke eksisterer direkte konkurrence til infrastrukturen
 - Privat finansiering i sektoren er ubetydelig i medlemsstaten
 - Infrastrukturen er ikke designet til selektivt at favorisere en bestemt virksomhed eller sektor, men etableres i den generelle offentligheds interesse.

Udfordringer til EU-medlemsstaternes myndigheder

- Hvilke infrastruktur faciliteter foregår:
- I virksomhedsform på et konkurrencemarked?
- Hvad sker der hvis naturlige og legale monopoler – infrastrukturer der er offentlige anlæg privatiseres, og konkurrenceudsættes og hvordan håndteres eksisterende offentlig finansiering og ejerskab?
- Hvordan skal statsstøttere reglerne anvendes i praksis på området?
- Behov for udvikling af regler og praksis – Vi har kun set toppen af isbjerget – og er udsat for et ”trade of” mellem konkurrenceretten, statsstøtteretten og andre hensyn....

**Ændringer i den Generelle gruppefritagelsesforordningen
Forordning Nr. 651/2014 af 17. juni 2014
Sport, Kultur, havne og lufthavne**

Gruppefritaget statsstøtte - GBER

- › Rådets forordning 733/2013 – bemyndigelsesforordningen
- › Statsstøtte til specifikke formål kan erklæres for forenelig med det indre marked og fritaget fra anmeldelsespligten i TEUF art. 108 stk.3.
- › Positive effekter for samfundsøkonomien > konkurrenceforvridende effekter
- › En lang række støtte tilfælde forhåndsgodkendt
- › GBERs anvendelsesområde – støtteintensiteter
- › Medlemsstaterne fortolke og designe støtte og støtteordninger indenfor GBER's rammer
- › Ses i sammen hæng med Statsstøtterejestret – støttetilfælde på over 500.000 EURO
- › Bemyndigelsesforordningen fastlægger, at Kommissionen kan inddrage medlemsstaternes mulighed for at anvende GBER ved misbrug på alle eller nogle af de støtteforanstaltninger en medlemsstat vil iværksætte som så vil skulle notificeres jf. TEUF art. 108, stk.3.

Den generelle gruppefritagelse - GBER

Forordning Nr. 651/2014 af 17. juni 2014

- Alle betingelser for statsstøtte er opfyldt, men støtten kan anses for forenelig med traktaten
- Kommissionen informeres inden 20 dage
- MS udformer resumé
- MS lagrer alle oplysninger
- Forelægges Kommissionen på anmodning
- Årlig rapport til Kommissionen

Hvor meget kan der støttes med GBER?

- Kommissionens mål – GBER skal kunne rumme 90 % af al støtte i EU MS
- Hvert område har et nominelt støtteloft / tærskel – GBER forudsætter typisk en medfinansiering (art.4)
- Støtte, der overskrider loft skal anmeldes og godkendes af Kommissionen (via rammebestemmelser eller traktatundtagelse)
- Der skal være tale om gennemsigtig støtte og tilskyndelseseffekt (art. 5 – 6)
- Tilskyndelseseffekt! – ikke gennemføre før tilsagn, adfærdsændring – additionalitet
- Kumulering med anden støtte til de samme støtteberettigede omkostninger – også med de minimis støtte (art.8)
- Tilsagnsskrivelse skal henvise til forordningen og der skal ske opfølgning / rapport
- Støtten skal opfylde alle betingelser i gruppefritagelsesforordningen også de formelle – ellers kan støtten ikke lovligt fritages (C-493/14, Dilly s Wellnesshotel)

Hvad kan støttes med GBER?

- Regionalstøtte
- Støtte til SMV'ere – Investering, konsulentbistand, deltagelse i messer, samarbejde inden for EU
- Støtte til SMV'ers adgang til finansiering
- Støtte til forskning, udvikling og innovation
- Uddannelsesstøtte
- Støtte til dårligt stillede og handicappede arbejdstagere
- Støtte til miljøbeskyttelse
- Støtte til at råde bod på skader, der er forårsaget af visse naturkatastrofer
- Social støtte til beboere i afsidesliggende områder til transportformål
- Støtte til bredbåndsinfrastruktur
- Støtte til kultur og bevarelse af kulturarv
- Støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter
- Støtte til lokal infrastruktur
- Støtte til havne
- Støtte til lufthavne

Seneste revision af GBER

- › Højere tærskler for kulturstøtte og støtte til multifunktional sports og rekreativ infrastruktur
- › Udvidelse af anvendelsesområdet
 - › Havne
 - › Lufthavne
- › Værn mod brug af statsstøtte til relokalisering af virksomheder og arbejdspladser mellem EU medlemsstater
- › Andre ændringer

Støtte til kultur og bevarelse af kulturarv art. 53 og Audiovisuelle værker 54

- Der kan ydes støtte til Museer, arkiver, biblioteker, kunst og kulturcentre, teatre, operaer, koncertsale. Kunst og kultur institutioner og organisationer og
- Arkæologiske sites, monumenter, kultur – og naturarv, folkløristik, kunsthåndværk, festivaller, udstillinger , uddannelse, produktion og distribution af litteratur og musik
- Investeringsstøtte **op til 150 mio.** EUR / Projekt;
- Støtte = støtteberettigede omkostninger fratrukket driftsresultat
- Driftsstøtte – op til **75 mio.** EUR pr. virksomhed der kan dække driftsunderskud incl. rimelig fortjeneste
- Støtte på max. 1 mio. EUR kan dette fastsættes som 80 pct. af støtteberettigede omkostninger – d. v. s. 20 pct. egenfinansiering.
- Ellers anmeldelse

Støtte til sportsinfrastruktur og multifunktionel infrastruktur til rekreative aktiviteter art. 55

- Ikke til en brugers eksklusive anvendelse - minimum 20 pct. af andre brugere
- Ikke til forlystelsesparker eller hoteller.
- Åben adgang – op til 30 pct. af investeringsomkostninger
- Åben og transparente priser for brug af infrastrukturen
- Støtten kan ydes til investering (materiel and immateriel) minus indtægter og til drifts omkostninger (max. de faktiske underskud over en periode).
- **Investeringsstøtte til sports- eller multifunktionelle rekreative anlæg øges fra 15 til 30 mio. EUR eller de totale omkostninger der overstiger 100 mio. EUR (50 mio. EUR) pr. projekt**
- **Driftsstøtte på maksimalt 2 mio. EUR pr. år pr. anlæg.**
- I øvrigt skal standard GBER betingelserne opfyldes - incitament, nødvendighed og proportionalitet - balancetesten

Lufthavne

- › Investeringsstøtte til lufthavne med under 3 mio. passagerer
 - › Ikke støtte til lufthavne lokaliseret i oplandet til anden lufthavn (100 km og 60 minutter)
 - › Evidens for behov og anvendelse – ikke overkapacitet
 - › Støtten må ikke overstige hvad der er nødvendigt for at fremme investeringen fratrukket den fremtidige indtjening – funding Gap
 - › Alene procentandel af investeringen kan støttes – afhængigt af lufthavnens størrelse og regionale lokalisering
 - › Herudover tillader GBER bestemmelsen driftsstøtte og
 - › Forenklede regler for statsstøtte til små lufthavne med under 200.000 passagerer

Havne

- Investeringsstøtte til kysthavne og indlandshavne – etablering, udskiftning eller opgradering af selve havneinfrastrukturen og adgangen hertil (transportrelateret)
- **Projekter på op til 130 mio. EUR**
- Støtten må ikke overstige hvad der er nødvendigt for at fremme investeringen fratrukket det fremtidige afkast af investeringen – funding gap
- Kun en procentandel af investeringen kan støttes – afhængigt af størrelsen og karakteren af investeringen og havnens lokalisering.

Projekt mio. EUR	Støtteintensitet
20	100 %
20-50	80%
50+	60%

- Bestemmelser om små investeringsprojekter i havne – **støtte under 5 mio. EUR**
- Koncessioner og andre forpligtelser til 3. parter ang. etablering, opgradering og drift – eller leje af havne infrastruktur skal indgås på konkurrencemæssige, transparente, ikke diskriminerende og betingelsesløse vilkår.

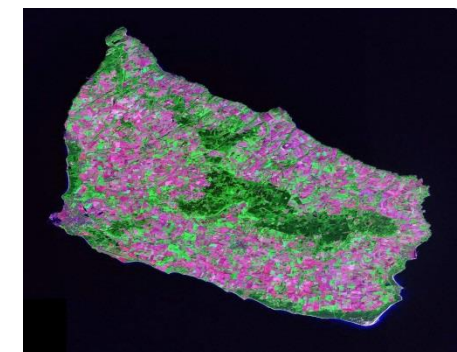
Værn mod brug af statsstøtte til relokalisering af virksomheder og arbejdspladser mellem EU medlemsstater

- › Betingelse for at modtage regionalstøtte:
- › Følgende tilføjes som stk. 16 og 17:
 - › »16. Støttemodtageren bekræfter, at denne inden for en toårig periode forud for sin ansøgning om støtte ikke har gennemført en flytning til den virksomhedsenhed, hvori initialinvesteringen, som der anmodes om støtte til, skal foretages, og afgiver tilsagn om ikke at ville gøre dette inden for to år efter initialinvesteringen, hvortil der anmodes om støtte, er gennemført.

Omfangslogikken Finansiering af Turisme og statsstøtte

- › Statsstøtte til etablering og drift af infrastruktur på turisme området – fx informationscentre og overnatningsfaciliteter
- › Aktiviteter fx produktion og distribution af materiale og destinationsmarkedsføring
 1. Kriterier for at Offentlig finansiering af turismeområdet ikke udgør statsstøtte
 2. Kriterier for at offentlig finansiering af turisme området udgør statsstøtte, men ikke ”skal” notificeres
 3. Kriterier for at offentlig finansiering af turismeområdet udgør statsstøtte

Kriterier for at Offentlig finansiering af turismeområdet ikke udgør statsstøtte

- › Der er tale om ikke-økonomisk aktivitet. Alene lokale effekter – og ingen effekt på samhandlen i EU
- › PSO – eller tildeling af opgave pga Altmark kriterierne, Kommissionens beslutning eller SGEI deminimis
 - › Ikke økonomisk aktivitet fx Informationscentre, stier, cykelstier, naturstier og læringstavler, shelters, observationsposter, parkeringspladser, picnic steder, offentlige toiletter, strandpromenader, ski-pister, spa bade, båd anløbssteder, badestrande, offentlige teatre – mv. der ikke udnyttes kommercielt
 - › Princippet om eksklusiv ikke økonomisk anvendelse – assecorisk virksomhed
 - › Generel gratis turist information og general destinationsmarkedsføring
 - › Ikke effekt på samhandlen – lokale effekter: restauranter, butikker der sælger rejse litteratur og souvenirs eller betalingsparkering. Kultur og bevarelse af kulturarven
 - › Men websites / materiale må ikke eksklusivt markedsføre overnatning – booking free of charge – i konkurrence med kommerciel markedsføring
 - › Støtte under Deminimis forordningen – 200.000 pr. regnskabsår pr. virksomhed

Kun lokale effekter

- › Støttemodtageren afsætter kun varer / tjenesteydelser i et begrænset område, vil ikke tiltrække kunder fra andre medlemsstater og / eller kun marginalt kunne influere på grænseoverskridende investeringer og etableringer:
- › Forlystelsesparker og picnic steder
- › Lokaliseringen og kapaciteten af infrastrukturen
- › Primært lokale brugere
- › Eksistens og konkurrence fra andre turisme faciliteter i området
- › Kun offentlig finansiering af store nye kulturinstitutioner der markedsføres uden for Medlemsstatens område vil kunne påvirke samhandlen
- › Geologisk center ved Møens Klint: <http://www.moensklint.dk/dk?lang=dk>

Kriterier for at offentlig finansiering af turisme området udgør statsstøtte, men ikke ”skal” notificeres

- › GBER
 - Artikel 14 regional investeringsstøtte
 - Artikel 17 – 19 SMV-støtte
 - Art. 53 om støtte til kultur eller bevarelse af kulturarven
 - Art. 56 om støtte til lokal infrastruktur – op til 10 mio. EUR – Funding Gap
- › Kan den offentlige finansiering/støtten ikke rummes indenfor disse rammer vil den som udgangspunkt skulle notificeres til Kommissionen

Nyt om Deminimis reglerne

- › There is a clear difference between the old and the new de minimis regulation.
- › Regulation 1998/2006, states: “The total de minimis aid granted to any one undertaking shall not exceed EUR 200 000 over any period of three fiscal years.”
- › Regulation 1407/2013 states: “The total amount of de minimis aid granted per Member State to a single undertaking shall not exceed EUR 200 000 over any period of three fiscal years.”
- › That means that undertakings can indeed obtain several times de minimis aid from different Member States. That same rule applies to European Territorial Cooperation (ETC)-projects.
- › This has been confirmed by DG COMP) a couple of times in eWIKI. Barbara Brandtner, Head of Unit DG COMP A/3

Spørgsmål?

Overblik

- ✓ Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles
- ➔ Overblik over praksis siden sidst
- Statsstøttebegrebet
- Forenelig støtte
- Processuelle spørgsmål
- Nogle tendenser

Overblik over det seneste års statsstøttepraksis fra EU

I alt:

39 domme fra EU-Domstolen og Retten
og
355 afgørelser fra Kommissionen

27 domme afsagt i perioden 7. november 2016 til 28. november 2017 fra **EU-Domstolen**

C-519/16 Superfoz - Supermercados

C-300/16 P Kommissionen mod Frucona Košice

C-245/16 Nerea

C-228/16 P DEI mod Kommissionen

C-150/16 Fondul Proprietatea

C-100/16 P Ellinikos Chrysos mod Kommissionen

C-74/16 Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania

 C-660/15 P Viasat Broadcasting UK mod Kommissionen

C-657/15 P Viasat Broadcasting UK mod TV2/Danmark

C-656/15 P Kommissionen mod TV2/Danmark

C-649/15 P TV2/Danmark mod Kommissionen

C-493/15 Identi

C-486/15 P Kommissionen mod Frankrig og Orange

C-467/15 P Kommissionen mod Italien

C-415/15 P Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen

C-414/15 P Stichting Woonpunt m.fl. mod Kommissionen

C-329/15 ENEA

 C-327/15 TDC

C-164/15 P Kommissionen mod Aer Lingus

C-131/15 P Club Hotel Loutraki m.fl. mod Kommissionen

C-76/15 Vervloet m.fl.

C-20/15 P Kommissionen mod World Duty Free Group

C-606/14 P Portovesme mod Kommissionen

C-591/14 Kommissionen mod Belgien

C-524/14 P Kommissionen mod Hansestadt Lübeck

C-482/14 Kommissionen mod Tyskland

C-449/14 P DTS Distribuidora de Televisión Digital mod Kommissionen

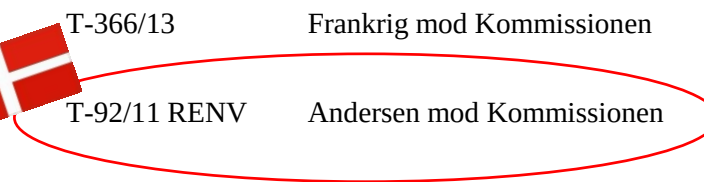
12 domme afsagt i perioden 7. november 2016 til 28. november 2017 fra **Retten**

T-375/15	Germanwings mod Kommissionen	T-219/14	Regione autonoma della Sardegna mod Kommissionen
T-138/15	Aanbestedingskalender m.fl. mod Kommissionen	T-74/14	Frankrig mod Kommissionen
T-37/15	Abertis Telecom Terrestre mod Kommissionen	T-646/13	Minority SafePack – one million signatures for diversity in Europe mod Kommissionen
T-1/15	SNCM mod Kommissionen	T-454/13	SNCM mod Kommissionen
T-808/14	Spanien mod Kommissionen	T-366/13	Frankrig mod Kommissionen
T-671/14	Bayerische Motoren Werke mod Kommissionen	T-92/11 RENV	Andersen mod Kommissionen

Appelleret

Appelleret

Appelleret

345 endelige afgørelser fra Kommissionen i perioden 7. november 2016 til XX. november 2017

*15 af disse
vedrørende
Danmark*

Policy Area	Case Number ▲	Member State	Last Decision Date	Title	
State Aid	SA.32874	Denmark	16.10.2017	Tax exemption and reduction for water users	Show details
State Aid	SA.34720	Denmark	18.07.2017	Aid for the restructuring of Vestjysk Bank	Show details
State Aid	SA.37900	Denmark	22.06.2017	Support to local sports associations	Show details
State Aid	SA.38283	Denmark	11.07.2017	ERTMS funding for Danish rail freight operators	Show details
State Aid	SA.41400	Denmark	05.05.2017	Alleged unlawful State aid through the sale of the Lurpark trademarks	Show details
State Aid	SA.44031	Denmark	02.08.2017	Denmark-Winding-up scheme for small banks	Show details
State Aid	SA.44377	Denmark	09.08.2017	Aarhus Airport - Operating and Investment Aid	Show details
State Aid	SA.44863	Denmark	12.12.2016	State aid for electricity-intensive undertakings.	Show details
State Aid	SA.44922	Denmark	21.06.2017	Investment aid for the conversion of a CHP plant in Denmark	Show details
State Aid	SA.45735	Denmark	12.05.2017	Scheme for the development, production and promotion of cultural and educational digital games	Show details
State Aid	SA.45974	Denmark	20.06.2017	Support to Danish Kriegers Flak offshore wind farm	Show details
State Aid	SA.46882	Denmark	14.12.2016	Danish RES financing	Show details
State Aid	SA.47357	Denmark	04.07.2017	Aid for private protected forests	Show details
State Aid	SA.47364	Denmark	05.07.2017	Aid for hedgerows	Show details
State Aid	SA.48634	Denmark	12.10.2017	Subsidy Scheme Rail Freight	Show details

Offentliggjorte meddelelser om brug af GBER i Danmark siden sidst

*22 offentliggjorte
meddelelser om dansk
statsstøtte efter GBER*

Policy Area	Case Number ▲	Member State	Last Decision Date	Title	
State Aid	SA.39412	Denmark		Afgiftslempelse på elektricitet "Strøm fra land"	Show details
State Aid	SA.45361	Denmark		Markedsmodningsfonden	Show details
State Aid	SA.46907	Denmark		Statsstøtteforanstaltning til udbygning af NGA-net i Læsø Kommune jævnfør gruppefritagelsesforordningens artikel 6, stk. 1.	Show details
State Aid	SA.47153	Denmark		Medfinansieringspuljen	Show details
State Aid	SA.47334	Denmark		Erhvervspartnerskabet for Avanceret Produktion	Show details
State Aid	SA.47346	Denmark		Forlængelse af godtgørelsesordning af elafgift for el forbrugt til opladning af batterier til elbiler	Show details
State Aid	SA.47353	Denmark		Driftsaftale for Vendsyssel Teater- og Oplevelseshus	Show details
State Aid	SA.47356	Denmark		/Endring af lov om afgift af elektricitet (lempelse af elafgift for forlystelser)	Show details
State Aid	SA.47403	Denmark		Pristillæg for elektricitet fra stirlingsmotorer og andre særlige elproduktionsanlæg på 6 kW eller derunder, der anvender biomasse som energikilde.	Show details
State Aid	SA.47404	Denmark		Pristillæg for elektricitet fremstillet ved anvendelse af energikilder eller teknologier af væsentlig betydning for den fremtidige udbredelse af VE-elektricitet og elektricitet fremstillet ved andre energikilder.	Show details
State Aid	SA.47408	Denmark		Pristillæg for elektricitet fra anlæg på 6 kW eller derunder, der anvender biogas eller forgasningsgas fremstillet ved biomasse, som energikilde.	Show details
State Aid	SA.47440	Denmark		Pristillæg til elektricitet fremstillet på solcelleanlæg (solcellepuljen for 2017).	Show details
State Aid	SA.47441	Denmark		Pristillæg for elektricitet fra husholdningsvindmøller (2017-2020).	Show details
State Aid	SA.47630	Denmark		/Endring af lov om afgift af elektricitet (afgiftslempelse på elektricitet "strøm fra land")	Show details
State Aid	SA.48198	Denmark		Iværksætterpilot	Show details
State Aid	SA.48348	Denmark		Aid scheme for the production and broadcasting of Danish television drama and television documentary programmes (Danish tv-scheme)	Show details
State Aid	SA.48495	Denmark		AFTALE MELLEM ODENSE KOMMUNE OG ODENSE BLOMSTERFESTIVAL OM TILSKUD TIL ODENSE BLOMSTERFESTIVAL 2017	Show details
State Aid	SA.48832	Denmark		Tilskud til H. C. Andersen Festivals 2017	Show details
State Aid	SA.49050	Denmark		Tilskud til nye forretningskoncepter for varmepumper til bygningsopvarmning og procesformål i erhverv	Show details
State Aid	SA.49087	Denmark		Tilskud til investeringer i eldrevne varmepumper til produktion af fjernvarme	Show details
State Aid	SA.49332	Denmark		Tilskud til energieffektive og intelligente bygninger	Show details
State Aid	SA.49496	Denmark		Nationale programmer for EU's Socialfond 2014-2020 og EU's Regionalfond 2014-2020; Vækst via uddannelse og iværksætter og Innovativ og bæredygtig vækst i virksomheder	Show details

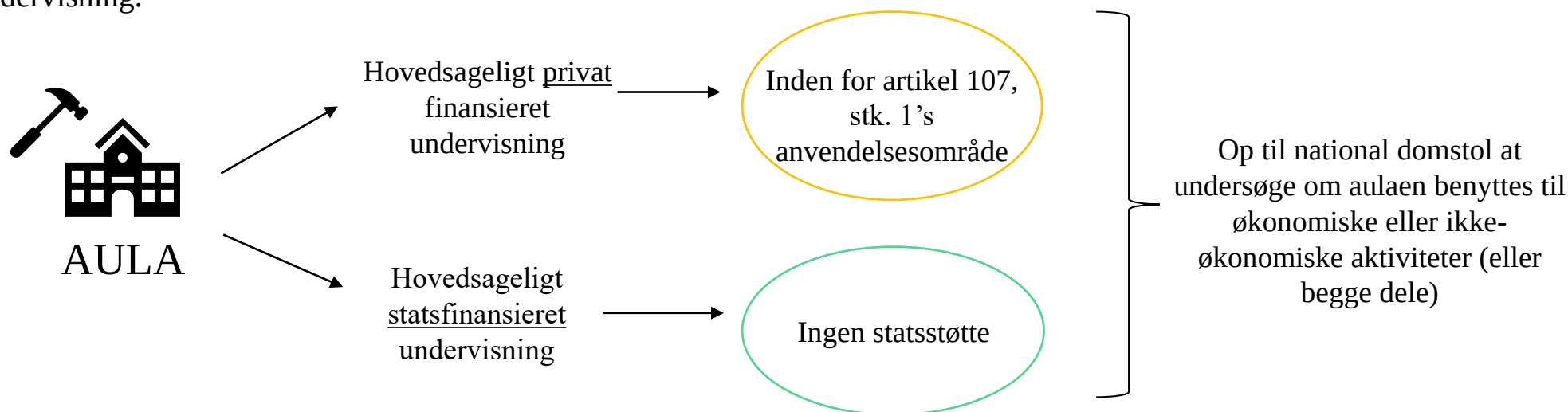
Overblik

Økonomisk aktivitet... eller ikke?

› C-74/16, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania (store afd.):

- › Fritagelse fra byggeriskat til fordel for den katolske kirke for arbejde på en aula, som blev brugt til bl.a. undervisning, møder og konferencer. Kongregationen udførte både statsfinansieret undervisning (grundskole og gymnasium) og ikke-statsfinansieret undervisning (børnehaveklasseundervisning, undervisning uden for skolen og undervisning efter det obligatoriske skoleforløb).
- › Domstolen udtalte, at det forekom, at den statsfinansierede undervisning ikke var en økonomisk aktivitet, mens den øvrige undervisning var af økonomisk karakter. Skattefritagelsen kunne kun falde ind under statsstøtteforbuddet i det omfang aulaen blev brugt til den ikke-statsfinansierede undervisning.

Økonomisk aktivitet... eller ikke?

› T-138/15, Aanbestedingskalender BV

- › Nederlands elektronisk udbudsplatform med forskellige funktioner, herunder:
 - › Offentliggørelse af udbudsbekendtgørelser
 - › Afgørelse af bud
 - › Spm/svar funktion
- › **KOM:** Ikke økonomisk aktivitet:
 - › Direkte forbindelse mellem TenderNed og offentlige myndigheders forpligtelser efter udbudslov, som implementerer EU's udbudsdirektiver
 - › Ydelser af almen interesse – ikke-økonomisk af natur.

› **Retten** stadfæster

- › *"...the coexistence, alongside TenderNed, of commercial platforms on which contracting authorities may publish their notices, as indicated in recital 69 of the contested decision, does not automatically mean that the activities pursued by TenderNed are economic."* (præmis 103)
- › *"...even if the use of TenderNed were merely optional, that could not preclude the connection of its activities with the exercise of public powers or alter the nature of those activities..."* (præmis 104)

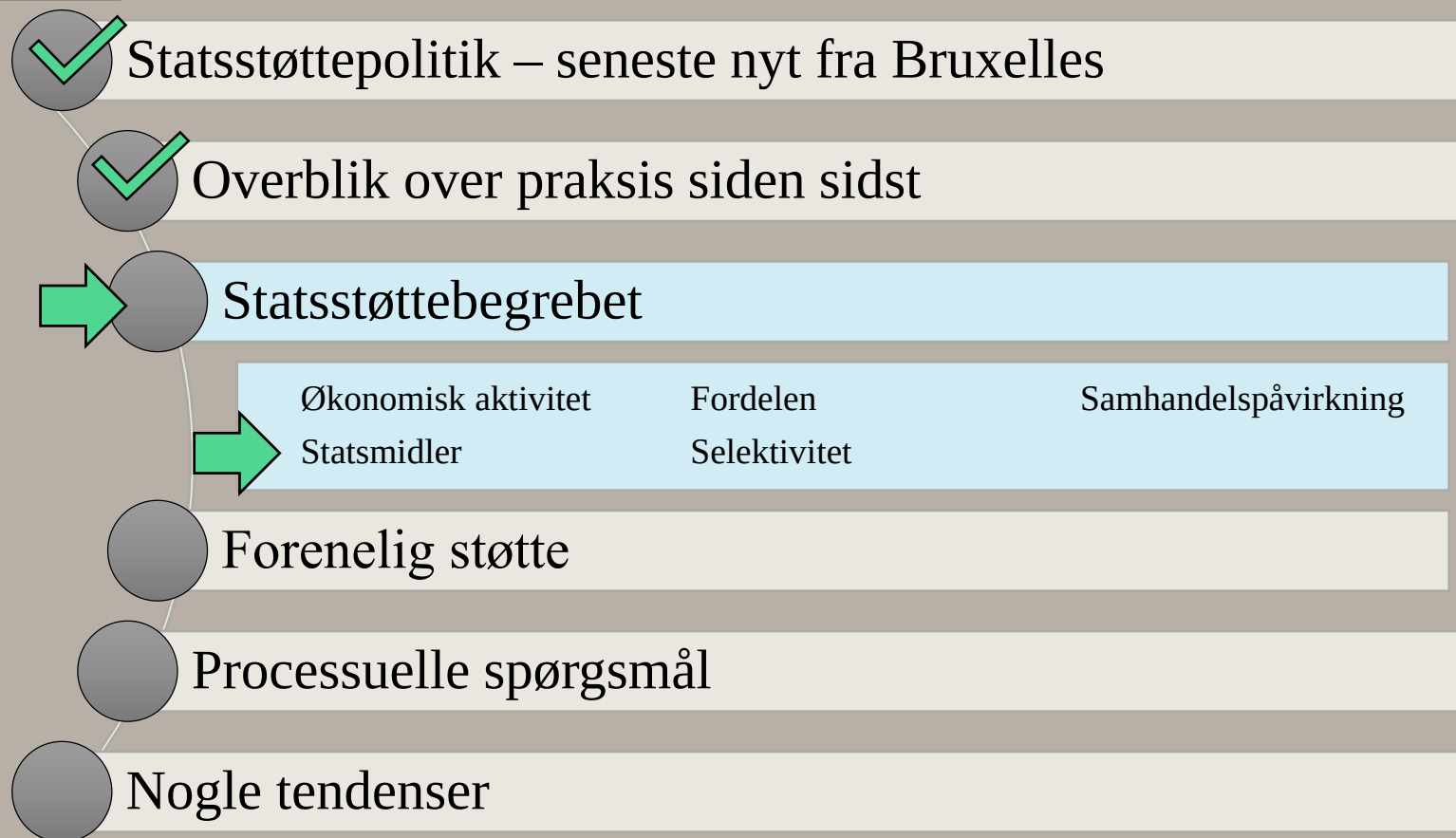
Økonomisk aktivitet... eller ikke?

› SA.37900, Foreningsfitness

- › Er lokale non-profit amatøridrætsforeninger virksomheder?
- › Kommissionen: ”...*The funding also grants a selective advantage in that it provides financing to a specific group of economic operators, namely non-profit local sports associations that fulfil specific criteria*” (pkt. 24)
- › Formentlig afgørende, at der findes et kommercielt marked for lignende aktiviteter.

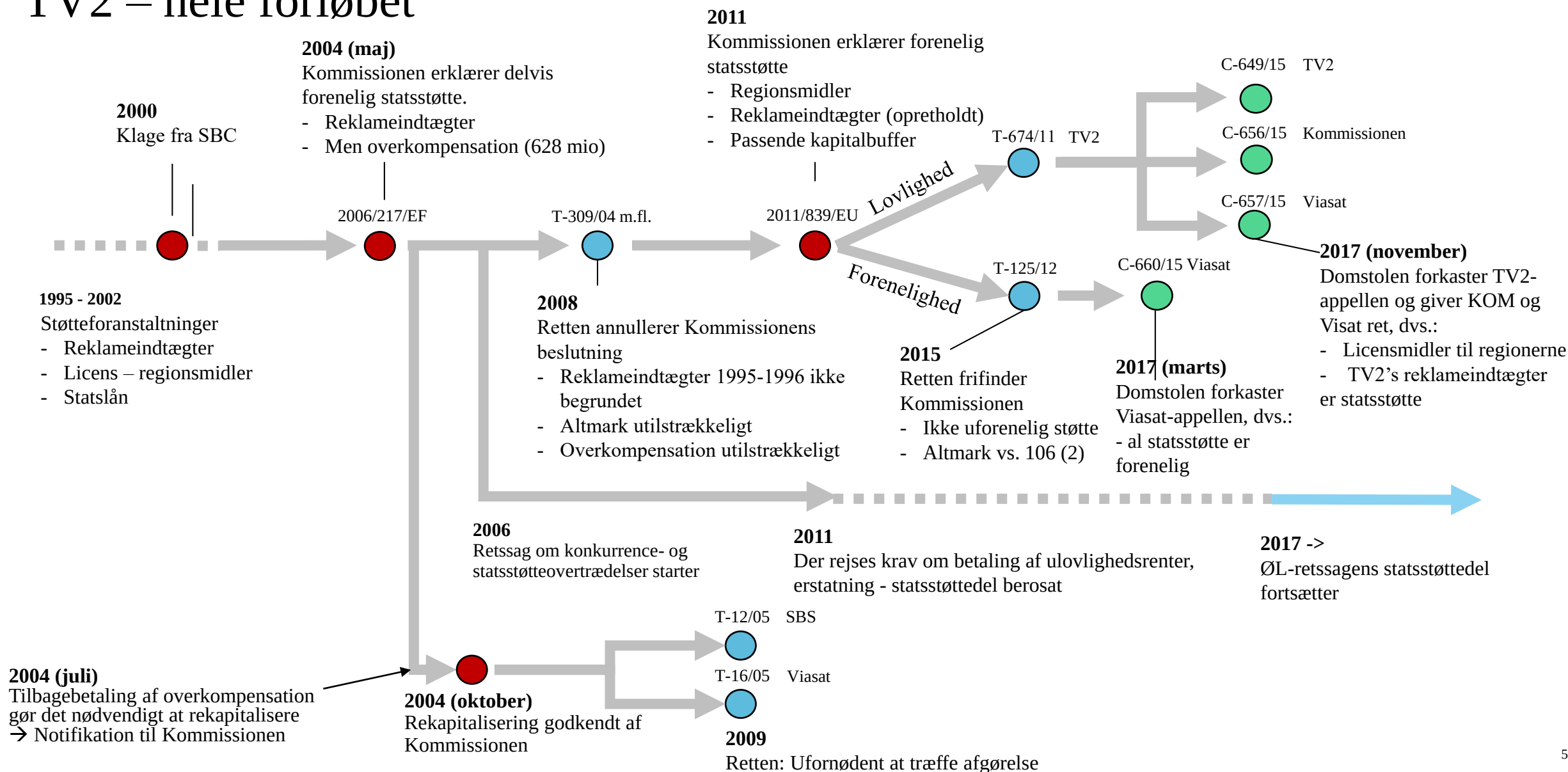
Overblik

Statsmidler og tilregnelse

- › C-329/15, ENEA, købspligt udgør ikke statsstøtte
- › SA.37900, Foreningsfitness – DIF og DGI's brug af udlodningsmidlerne kan ikke tilregnes staten. Folkeoplysningsmidler fra kommunerne er statsmidler og tildelingen kan tilregnes
- › SA.41400, Lurpak-mærkerne: Statens oprindelige overdragelse af lurmærkerne til Mejeriforeningen i 1991 og 1997 var statsstøtte, men nu forældet. En ny overdragelse fra Mejeriforeningen til Arla af andre relaterede varemærker involverede ikke statsmidler.
- › .. og selvfølgelig: TV2's reklameindtægter:

TV2 – hele forløbet

TV2 – var reklameindtægterne statsmidler?

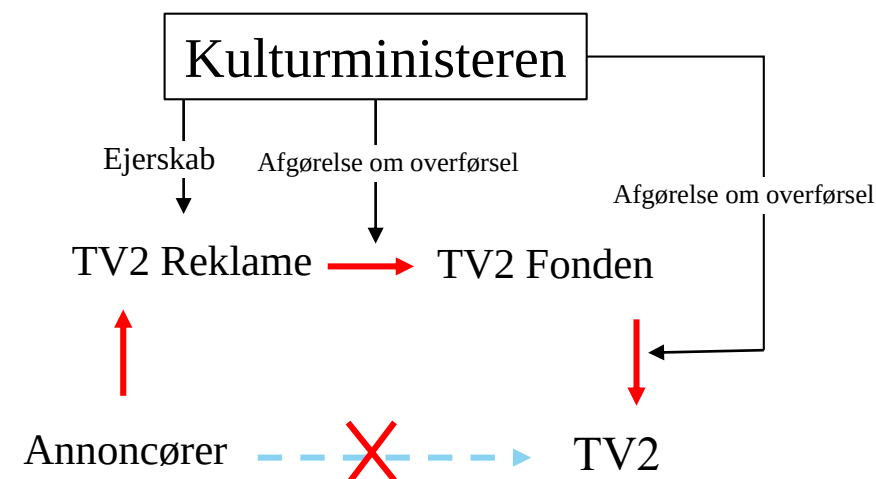
› T-674/15 - Retten:

- › Ikke tvivl om, at pengene hidrørte fra private annoncører. Afgørende var, om den danske stat fik kontrol over pengene, når de gik gennem TV2 Reklame.
- › ”De danske myndigheder havde alene mulighed for, hvis de ønskede det, at bestemme, at TV2 ikke skulle modtage alle de pågældende midler, men alene en del heraf. De danske myndigheder havde med andre ord beføjelser til at sætte loft over den del af disse midler, der skulle overføres til TV2. I lyset af den bemærkning, der er anført i præmis 209 ovenfor, kan denne beføjelse ikke betragtes som tilstrækkelig til at fastslå, at det drejer sig om midler under offentlig kontrol.”

› C-656 + 657/15 P (Kom og Viasats appeller) - EUD:

- › Man kan ikke sammenligne med PreussenElektra.
- › ”Som fastslået i nærværende doms præmis 49-52 var tilstedeværelsen af en offentlig kontrol over de omhandlede reklameindtægter således en konsekvens af, at disse indtægter blev forvaltet af offentlige virksomheder, der var ejet af den danske stat. Det er i øvrigt ubestridt, at kulturministeren efter dansk lovgivning havde mulighed for at beslutte, at disse indtægter skulle benyttes til et andet formål end en overførsel til TV2-Fonden.”

Reklameindtægter

Egne indtægter eller statsstøtte?

TV2 – var TV2 støttemodtager fsva licensmidler til regionerne?

› T-674/15 - Retten:

- › *”Kommissionen har ligeledes bekræftet, at den er af den opfattelse, at TV2 ikke var modtager af den støtte, der blev videregivet til de regionale stationer, og ikke fik nogen fordel af sin rolle som mellemmand.”*
- › *”Under disse omstændigheder er det nødvendigt at fortolke 194. betragtning til den anfægtede afgørelse anderledes end såvel sagsøgeren som Kommissionen. Der skal i denne forbindelse tages hensyn til den omstændighed, at der i den del af den anfægtede afgørelse, hvorunder 194. betragtning henhører, var tale om at fastsætte, om og i hvilket omfang den statsstøtte, der var tildelt TV2, udgjorde en overkompensation.”*
- › **→ Retten: Det var statsstøtte, da det var et vederlag**

› C-649/15 P (TV2-appellen) – EUD:

- › Domstolen afviser at tage stilling til anbringendet, fordi Retten endeligt har taget stilling til forståelsen af dansk ret – var TV2 forpligtet til at videreføre midlerne til regionerne. Uden betydning at Kommissionen var enig med TV2 i, at der ikke var tale om statsstøtte.

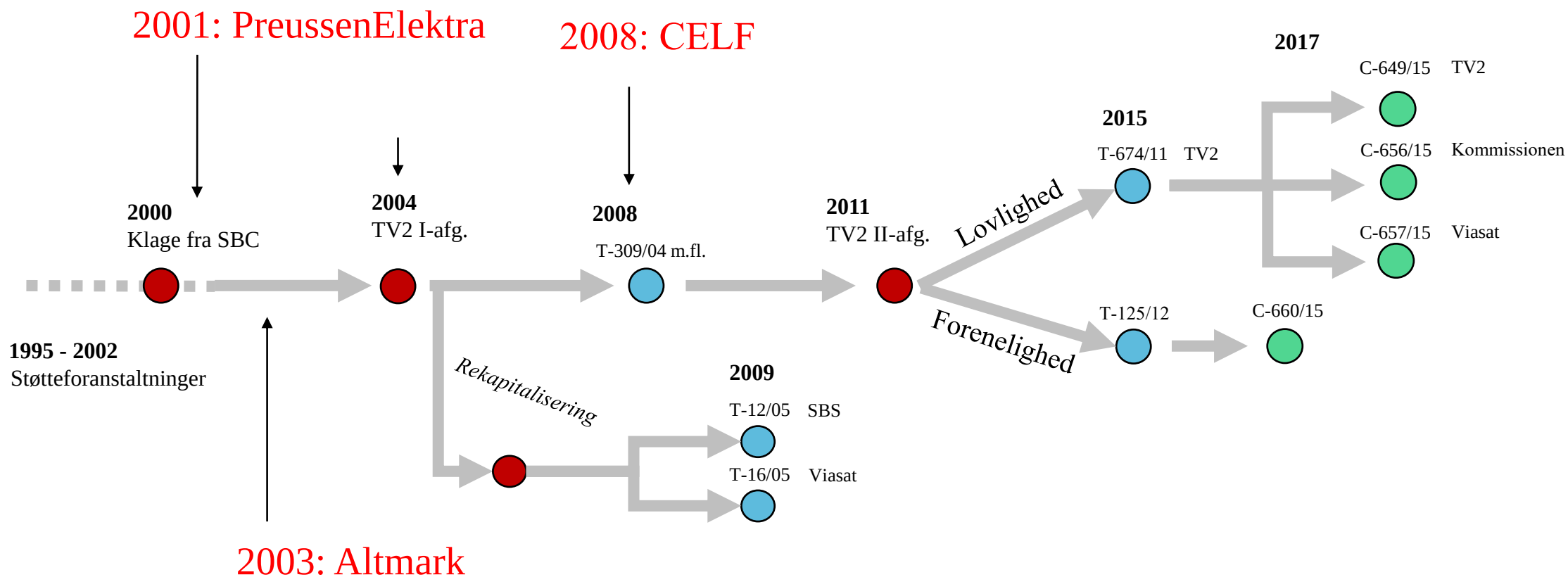
› Smh C-76/15, Vervloet m.fl. – hvem er reel støttemodtager?

Licensmidler til regionerne

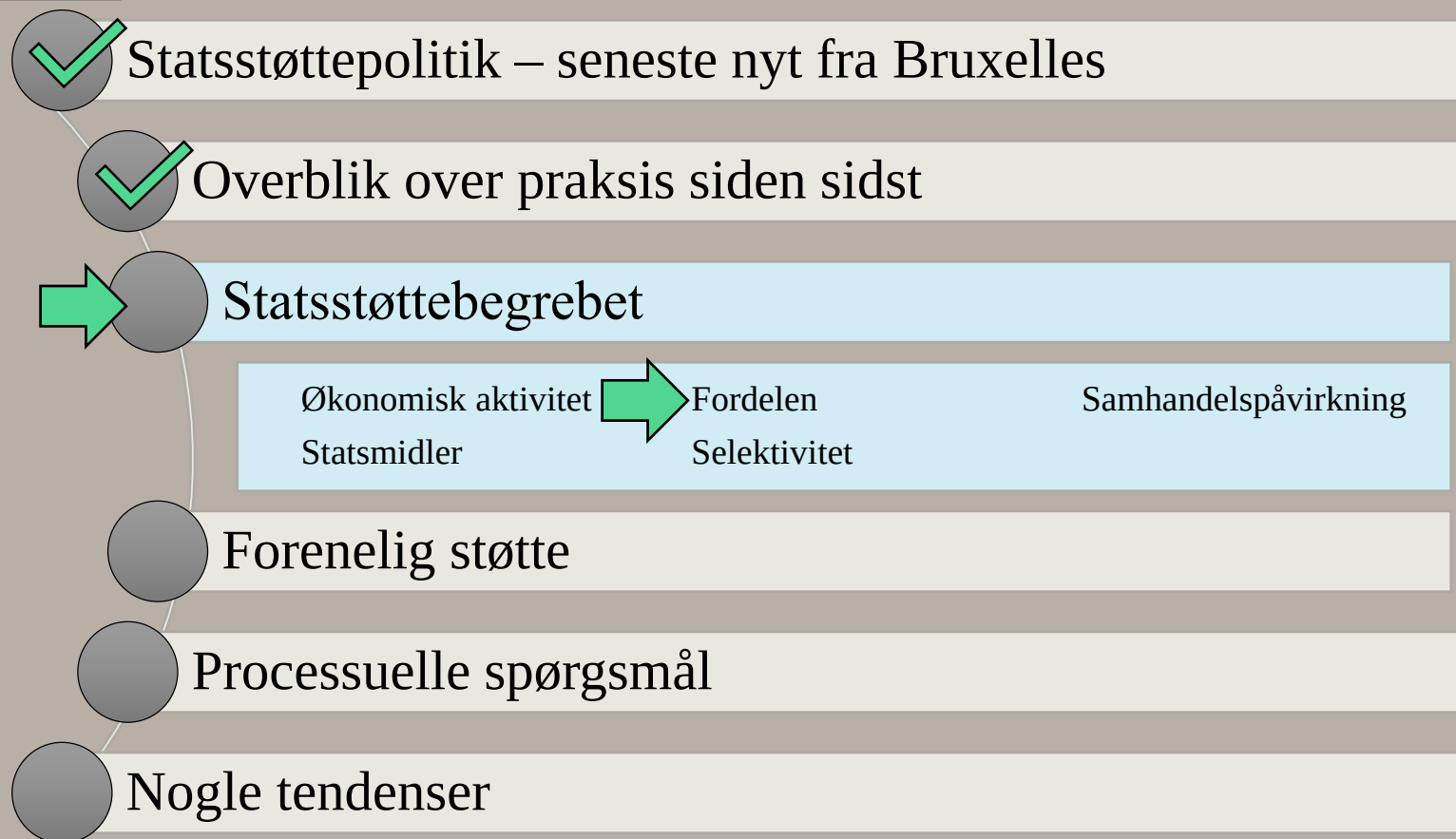

Støttemodtager eller videreførsel?

”Universet udvider sig”: Retsudviklingen siden TV2

Overblik

Fordelsbegrebet – nominel eller reel fordel?

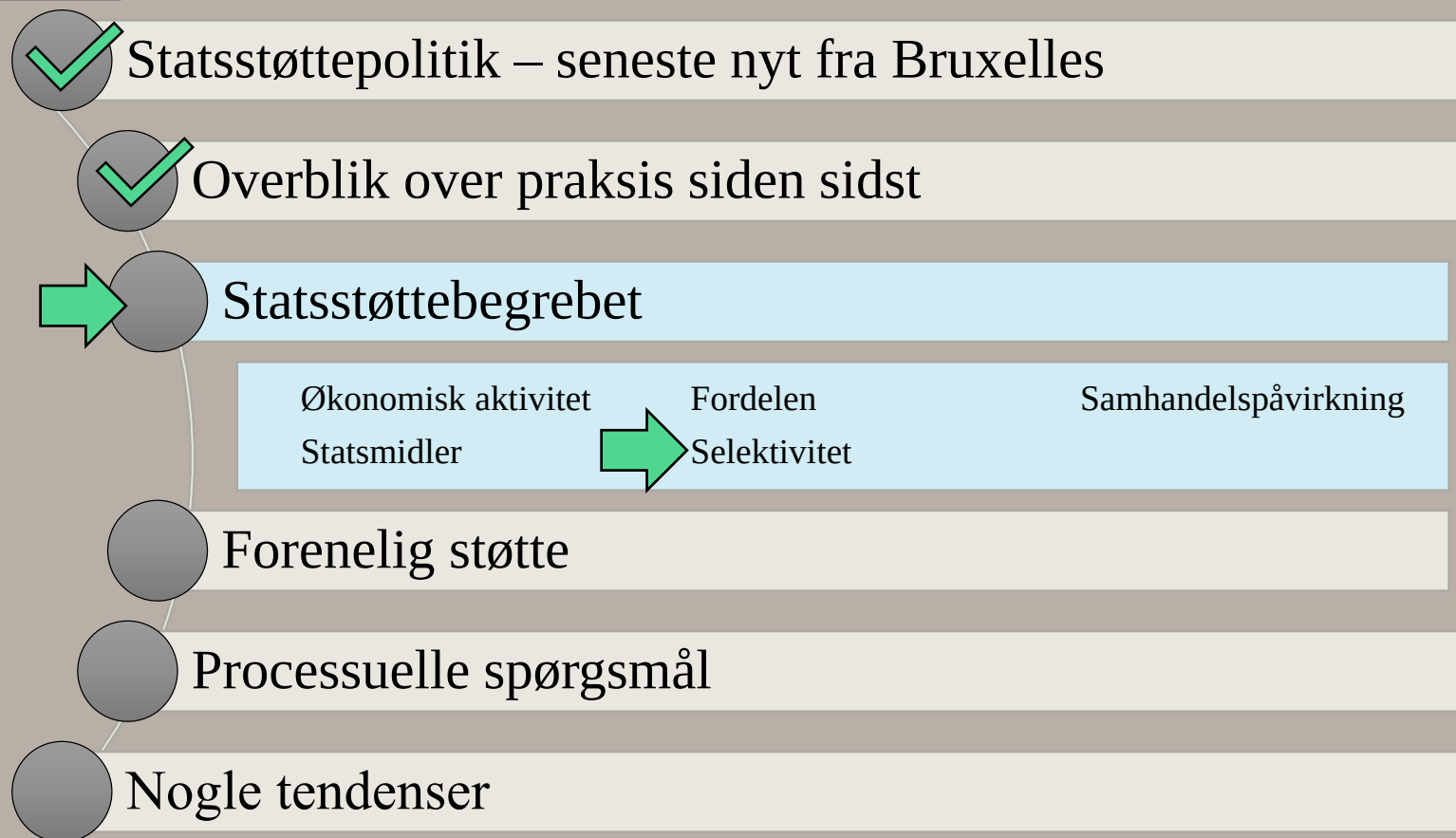
- › Opgørelsen af den ulovlige statsstøtte til støttemodtageren
 - › Retten i T-473/12 og T-500/12, Irish Travel Tax (Aer Lingus og Ryanair-dommene):
 - › Det afgørende er den reelle fordel.
 - › Domstolen i C-164/15 P og C-165/15 P
 - › Generaladvokat Mengozzi:
 - › Det afgørende er den ”nominelle” fordel.
 - › Domstolen:
 - › Det er fordel, der skal tilbagesøges, og ikke den økonomiske fortjeneste.
 - › Fordelen var ikke, at luftfartsselskaber kunne tilbyde mere konkurrencedygtige priser.
 - › Fordelen var ”helt enkelt”, at selskaberne skulle betale et afgiftsbeløb, der var lavere end dét, som de skulle have betalt, såfremt deres flyvninger var pålagt den højere afgiftssats.
 - › **→ Det afgørende er den ”nominelle” fordel**
- › NB: KOM har truffet no-aid afgørelse om fritagelse fsva. transitpassagerer (ikke offentliggjort og ingen pressemeddelelse)

Mere om fordelsbegrebet

- › Samlede virkninger af flere foranstaltninger:
 - › C-131/15 P, Club Hotel Loutraki and others v Commission – Kommissionen kan undersøge flere statslige foranstaltningers påvirkning af en virksomhed (om den får en fordel) samlet.
- › Ikke alle udbud sikrer, at der ikke ydes en fordel
 - › T-454/13 SNCM mod Kommissionen
- › MØAP – grænserne for det markedsøkonomiske kreditorprincip
 - › C-300/16 P Kommissionen mod Frucona Košice
 - › Smh. med EUD's Store Afdelings dom i C-124-10 P (EDF-dommen). Modifikation?
 - › C-150/16 Fondul Proprietatea.

Overblik

Selektivitet – skatter og afgifter

› C-20/15 P, Kommissionen mod World Duty Free Group

› Ordningen:

- › Spanske virksomheders erhvervelse af min. 5 % kapitalandele i udenlandske virksomheder → Afskrivning af goodwill (immatetielt aktiv) i grundlaget for selskabsskat
- › Afskrivningsregel ikke tilgængelig ved erhvervelse af andele af spanske virksomheder.

› **Retten**: Ikke en selektiv ordning

- › “Undtagelsen” umiddelbart åben for alle virksomheder → generel foranstaltning.
- › Kun selektivitet, hvis ordningen alene begunstiger en særlig kategori af virksomheder, som kan identificeres på grundlag af særlige kendetegn (fortolkning af 2. led i selektivitetstesten).
- › Bevisbyrde ikke løftet af Kommissionen.

› **Domstolen**: Retten har begået en fejl.

- › Identifikationskravet følger ikke af EUD’s praksis (præmis. 71).
- › Den relevante test: Bevirker foranstaltningen, at de omfattede virksomheder placeres i en mere fordelagtig situation end andre virksomheder, selv om alle disse virksomheder befinder sig i en sammenlignelig faktisk og retlig situation i forhold til det formål, der forfølges med den omhandlede skatteordning? (præmis 79).
- › Kommissionen har anvendt den korrekte test.
- › **OBS**: Hjemvisning. Retten skal bl.a. vurdere om virksomheder inden for og uden for ordningen befinder sig i en sammenlignelig faktisk og retlig situation i forhold formålet med skatteordningen (kattelem?)

Selektivitet – skatter og afgifter

- › ...tilsvarende retlig og faktisk situation...?
- ›
- › C-524/14 P Kommissionen mod Hansestadt Lübeck
 - › Endnu en appelsag (T-461/12)
 - › Ikke selektivt, at en takstordning i Lübeck lufthavn kun gjaldt de luftfartsselskaber, som befløj den pågældende lufthavn. Lufthavnstakster blev fastsat af den enkelte lufthavnsforvalter og ikke for hele Tyskland. Luftfartsselskaber, som befløj andre lufthavne, var altså ikke i en tilsvarende retlig og faktisk situation som dem, der befløj Lübeck lufthavn.
 - › Takstordningen forskelsbehandlede heller ikke de luftfartsselskaber, som befløj Lübeck lufthavn.
 - › Appellen forkastet.

Selektivitet – skatter og afgifter

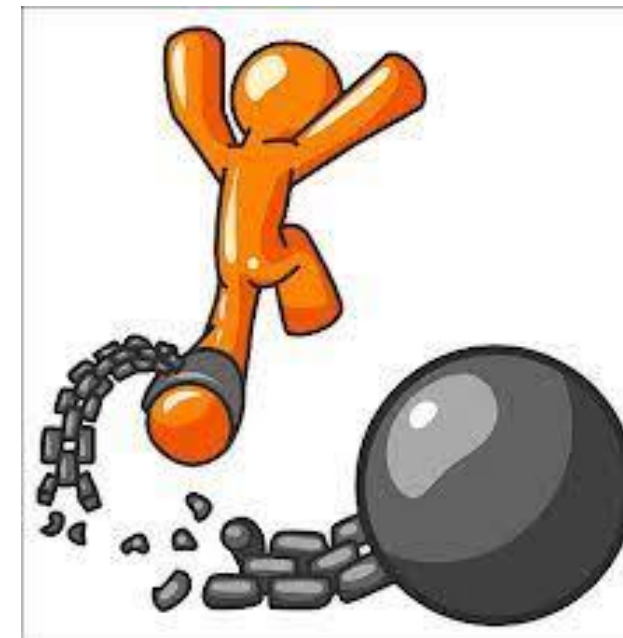
› SA.44351 - Polsk skatteordning for detailsektoren

- › Progressiv struktur baseret på månedlig omsætning
 - › < 17 mio. PLN = ingen skat
 - › 17 – 170 mio. PLN = 0,8 % skat
 - › > 170 mio. = 1,4 % skat
- › Kommissionen:
 - › Referencesystemet som sådan ('by design') favoriserer bl.a. mindre virksomheder, som effektivt betaler en lavere gennemsnitlig skattesats.
 - › "Consequently, the Commission considers the appropriate referencesystem in the present case to be the imposition of a single (flat) rate tax on the monthly turnover [...] without the progressive tax structure being a part of that system."
 - › Forskelsbehandling ikke retfærdiggjort af hensynet til at rejse et provenu eller af, at store virksomheder skulle have højere betalingsevne.
 - › Smh. NoA, pkt. 139 vedr. retfærdiggørelse:..."en mulig begrundelse kunne f.eks. støttes på hensynet til... indkomstskattens progressive karakter og dens formål om omfordeling..."
- › **Se i samme retning sagen om den ungarske reklameafgift (SA.39235)**
 - › "Efter Kommissionen opfattelse **bør** referencesystemet for afgiften på reklameomsætning være en afgift [...], der stemmer overens med statsstøttereglerne..."
 - › Afgørelsen er indbragt for Retten.
- › Interessant, at KOM i begge sager mener, at den progressive afgiftsstruktur ikke kan udgøre en del af referencerammen, og at KOM 'omdefinerer' referencesystemerne til et "teoretisk" flat rate-system, som målestok for 2. led i selektivitetstesten...

Selektivitet – skatter og afgifter

› C-493/15, Identi

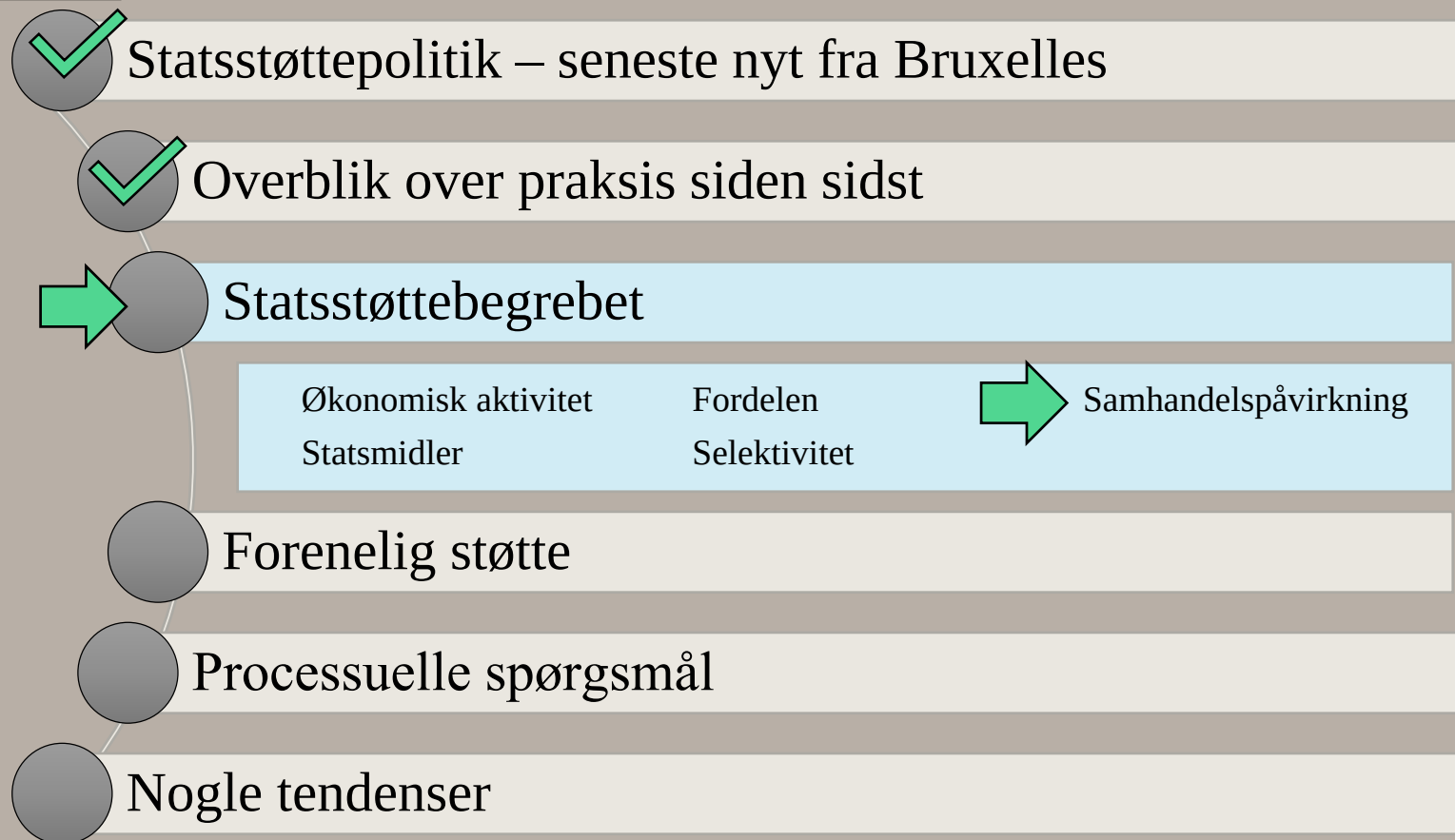
- › Italiensk ordning for eftergivelse af bl.a. skattegæld med det formål at give konkursramte debitorer i god tro mulighed for at genoptage en iværksættervirksomhed.
- › **EUD:** ”...den omstændighed, at det kun er de skattepligtige, som opfylder betingelserne for anvendelse af en foranstaltning, der er omfattet heraf, ikke i sig selv er tilstrækkelig til at give denne en selektiv karakter... (dom af 29.3.2012, 3M Italia, C-417/10, EU:C:2012:184, præmis 42, og af 21.12.2016, Kommissionen mod World Duty Free Group SA m.fl., C-20/15 P og C-21/15 P, EU:C:2016:981, præmis 59) ”.
- › Personer, der opfyldte betingelserne (alle relateret til ”god opførsel” som debitor), var ikke i samme faktiske og retlige situation som dem, der ikke opfyldte betingelserne.
- › Ordning ikke selektiv.

Selektivitet – Tax rulings: Status og overblik [opdateret pr. 21. november 2017]

							
Endelig afgørelse fra Kommissionen?	Ja → Afgørelse af 30. August 2016 (SA.38373 (2014/C))	Ja → Afgørelse af 20. Oktober 2015 (SA.38374 (2014/C))	Ja → Afgørelse af 21. oktober 2015 (SA.38375 (2014/C))	Ja → Afgørelse af 4. oktober 2017 (SA.38944 (2014/C))	Nej → Den formelle undersøgelsesprocedure pågår fortsat	Nej → Den formelle undersøgelsesprocedure pågår fortsat	Ja → Afgørelse af 11. Januar 2016 (SA.37667 (2015/C))
Afgørelses-type	Negativ afgørelse med krav om tilbagesøgning	Negativ afgørelse med forpligtelse til tilbagesøgning	Negativ afgørelse med krav om tilbagesøgning	Negativ afgørelse med krav om tilbagesøgning	Afventer Kommissionens afgørelse	Afventer Kommissionens afgørelse	Negativ afgørelse med krav om tilbagesøgning
Indbragt for Retten?	Ja → 9. November 2016 (T-778/16, Irland mod KOM) og 19. December 2016 (T-892/16, Apple mod KOM) og (KOM mod Irland (manglende tilbagesøgning [sagsnr?]))	Ja → 23. December 2015 (T-760/15, Nederlandene mod KOM) og 5. September 2016 (T-636/16, Starbucks mod KOM)	Ja → 30. December 2015 (T-755/15, Luxembourg mod KOM) og 29. december 2015 (T-759/15, Fiat mod KOM)	Nej			Ja → Belgien har stævnet KOM, ligesom i alt 28 sager er efterfølgende blevet anlagt ved Retten af de virksomheder, som berøres af Kommissionens afgørelse.

Overblik

Konkurrencefordrejning og samhandelspåvirkning

- › Kommissionens nyere tilgang (kundeperspektivet og leverandørperspektivet) cementeres i flere nye sager.
 - › Foreningsfitness-sagen (SA.37900)
 - › Kommunal støtte - folkeoplysningsloven.
 - › Lokalt marked, lavt støttebeløb, sandsynligvis ikke tiltrækning af kunder fra andre MS og kun marginal effekt på grænseoverskridende investeringer.
 - › Se også: SA.47448 - Baskiske digitale medier, SA.36181 om nederlandske ladestandere til elbiler (klagesag) og SA.45220 om en slovensk havn (klagesag).
- › EUD har fortsat ikke bekræftet Kommissionens tilgang
 - › C-74/16, Congregación de Escuelas Pías Provincia Betania. EUD sammenholder med de minimis-tærskel:
 - › Støtte, der ikke overstiger tærsklen på 200.000 EUR i de minimis-forordningen påvirker ikke konkurrencen og samhandlen.
 - › “*Det tilkommer den national ret at efterprøve om [de minimis-tærsklen] i det foreliggende tilfælde er nået...*” (præmis 83).
 - › Flere verserende sager ved Retten: Ex. T-813/16, Abes mod Kommissionen.
- › Flere og nye muligheder for at komme uden om statsstøttere reglerne – men konkrete vurderinger skal foretage og det er ikke uden procesrisici...

Overblik

✓ Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles

✓ Overblik over praksis siden sidst

✓ Statsstøttebegrebet

➔ Forenelig støtte

● Processuelle spørgsmål

● Nogle tendenser

Artikel 106, stk. 2 - SGEI – TV2 C-660/15 P (Viasat-appel)

› Altmark anden og fjerde betingelse vs. artikel 106 (2)

- › Andet kriterium: Kriterier, der danner grundlag for beregningen af kompensationen, fastlagt på forhånd.
 - › Fjerde kriterium: Analyse af omkostninger ved veldrevet virksomhed.
 - › Var statsstøtten forenelig, selvom disse kriterier ikke var opfyldt?
- ### › Domstolen: Altmark-kriterier uden betydning for forenelighed.

- › Som Retten netop fastslog i den appellerede doms præmis 63, placerer efterprøvelsen af overholdelsen af de betingelser, der opstilles ved denne retspraksis, sig forud, dvs. ved undersøgelsen af spørgsmålet om, hvorvidt de omhandlede foranstaltninger skal kvalificeres som statsstøtte. Dette spørgsmål må således besvares først, før det i givet fald undersøges, om en støtte, der er uforenelig, ikke desto mindre er nødvendig for opfyldelsen af den opgave, modtageren af den omhandlede foranstaltning er blevet pålagt som omhandlet i artikel 106, stk. 2, TEUF.
- › Derimod finder de betingelser, der er opstillet i Altmark-dommen, ikke længere anvendelse, når Kommissionen, idet den har fastslået, at en foranstaltning skal kvalificeres som støtte – bl.a. fordi den begunstigede virksomhed ikke kan bestå testen med sammenligning med en gennemsnitsvirksomhed, der er veldrevet og tilstrækkeligt udstyret til at kunne opfylde de stillede krav til den offentlige tjeneste – undersøger, om støtten kan begrundes som omhandlet i artikel 106, stk. 2, TEUF.

Overblik

✓ Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles

✓ Overblik over praksis siden sidst

✓ Statsstøttebegrebet

✓ Forenelig støtte

➡ Processuelle spørgsmål

○ Nogle tendenser

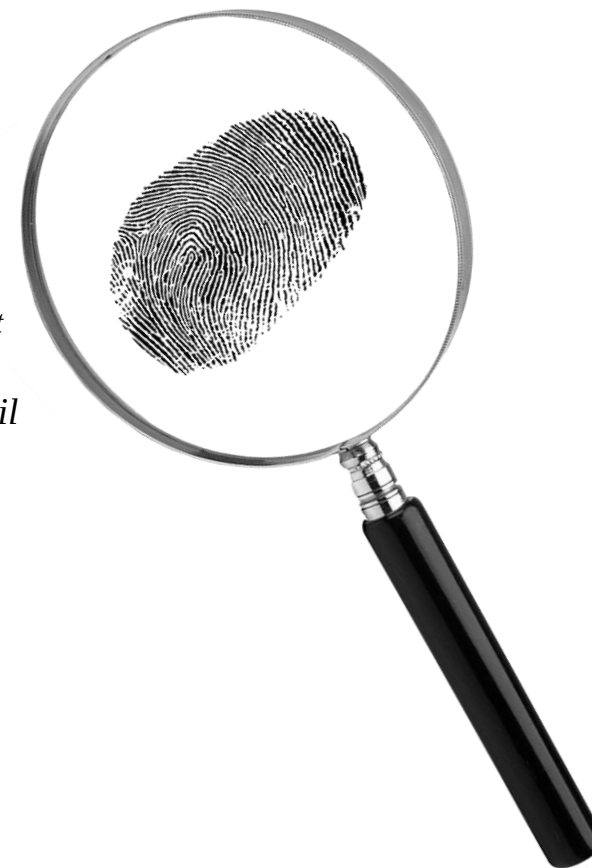
Processuelle spørgsmål

› Hvornår skal der åbnes formel undersøgelse?

- › C-131/15 P, Club Hotel Loutraki m.fl. mod Kommissionen, præmis 37:
- › *”i modsætning til, hvad appellanterne har hævdet, kunne det forhold, at Kommissionen i løbet af den foreløbige undersøgelse og forud for forhandlingerne om den supplerende afgift vurderede, at VLT-aftalen skabte en fordel for OPAP, på ingen måde forpligte Kommissionen til i overensstemmelse med artikel 4, stk. 4, i forordning nr. 659/1999 at indlede den formelle undersøgelsesprocedure efter artikel 108, stk. 2, TEUF, idet vanskelighederne endnu kunne klares under en dialog med den anmeldende stat, og bl.a., som i det foreliggende tilfælde, gennem de tilsagn, som den græske stat afgav.” (Smh Mediestøtte-sagen, Øresund-sagen, Femern-sagen.)*

› Begrundelsespligt vs fortrolighed

- › C-131/15 P, præmis 38: ” En manglende begrundelse kan imidlertid ikke begrundes med den i artikel 339 TEUF omhandlede forpligtelse til at overholde kravet om fortrolighed af forretningshemmeligheder. Tavshedspligten kan ifølge retspraksis ikke fortolkes så vidt, at begrundelseskravet som følge heraf bliver uden indhold.”

Processuelle spørgsmål (fortsat)

› Tilbagesøgning – gennemførelse af en negativ afgørelse

- › C-591/14. Kommissionen mod Belgien (BSE tests). Medlemsstaten kan ikke anfægte tilbagesøgningsafgørelsens rigtighed ifm med tilbagesøgning. I så fald må man anlægge annulationssøgsmål. Brug af de minimis til at begrænse tilbagesøgning.
- › Tilbagesøgning kan ske ved efteropkrævning eller tilbagebetaling: SA.39235: Hungarian Advertisement Tax (afsnit 4.4)
- › Overvæltningseffekt kan ikke indregnes, når ulovlig og uforenelig statsstøtte skal tilbagebetales ved efteropkrævning. C-164-165/15 P Kommissionen mod Aer Lingus og Ryanair, EU:C:2016:990. Kan det gøres, når man i stedet tilbagebetaler hele den opkrævede afgift?

› Ny eller eksisterende støtte?

- › C-467/15 P, KOM mod Italien, EU:C:2017:799 (italienske mælkeproducenter) – henstand med tilbagebetaling af støtte, ny og eksisterende støtte
- › C-414/15 P og C-415/15 P, begge Stichting Woonlinie and others v Commission - Eksisterende støtte og ”foranstaltninger” i hht art 108(1) TEUF, hjemvises begge til Retten.
- › Verserende: Øresund-sagen

Overblik

- ✓ Statsstøttepolitik – seneste nyt fra Bruxelles
- ✓ Overblik over praksis siden sidst
- ✓ Statsstøttebegrebet
- ✓ Forenelighedsvurderingen
- ✓ Processuelle spørgsmål
- ➔ Nogle tendenser

Tendenser i 2017 og pipelinen for 2018?

› 2017

- › Fordelsbegrebet
- › Small on small: Den skizofrene samhandelspåvirkningstest, økonomisk vs ikke-økonomisk aktivitet (analytical grids)
- › Referencesystemet og diskriminationstesten for selektivitet på skatte- og afgiftsområdet

› 2018

- › Den delegerede EU-statsstøtteren: Gruppefritagelsen, mere om samhandelspåvirkning, økonomisk vs. ikke-økonomisk aktivitet
- › Et TV2-frit år hos EU's domstole?

Tak for i dag

Kammeradvokaten/Advokatfirmaet Poul Schmith har indgået aftale med CopyDanBilledKunst, som omfatter billederne i denne præsentation.

Denne præsentation og de heri indeholdte billeder er udelukkende til intern brug og må ikke viderespredes.